Ceny Jana Opletala 2026 znají své vítěze. Ocenění získali mladí lidé, kteří hájí studentská práva, zpřístupňují právní vzdělávání a podporují zapojení mladých Romů do společnosti

Tisková zpráva, 11. listopadu 2026, Praha – Čtrnáctý ročník Cen Jana Opletala ocenil mladé osobnosti, které svou odvahou, iniciativou a občanskou angažovaností mění společnost k lepšímu. Největší české studentské a mládežnické ocenění letos získali Ondřej Roztomilý za prosazování práv studujících a posilování studentských samospráv, Kateřina Kaprálová za zpřístupňování právního vzdělávání a pomoc zranitelným skupinám a Petr Banda za podporu občanské angažovanosti mladých Romů a Romek. Organizátoři letos obdrželi 126 nominací na celkem 112 mladých osobností. Během slavnostního večera se představilo jedenáct finalistů a finalistek, z nichž vzešli tři letošní laureáti. Předávání Cen Jana Opletala, které společně udělují Studentská komora Rady vysokých škol a spolek Díky, že můžem, se uskutečnilo 11. listopadu v pražské La Fabrice. Večerem provázel Karel „Kovy" Kovář a slavnostní vyhlášení bylo možné sledovat také na iVysílání České televize.

Ceny Jana Opletala každoročně vyzdvihují mladé lidi, kteří svým nasazením pozitivně ovlivňují okolní svět, ať už prostřednictvím studentských iniciativ, dobrovolnictví, vzdělávání nebo občanské angažovanosti. Ocenění nese jméno studenta Jana Opletala, který byl smrtelně zraněn během protinacistické demonstrace v roce 1939. Jeho pohřeb se stal dalším protestem proti nacistické okupaci a následné události 17. listopadu daly vzniknout Mezinárodnímu dni studentstva. O padesát let později se právě připomínka těchto událostí stala impulzem k sametové revoluci. Ceny Jana Opletala tak připomínají nejen odvahu studentů a studentek v minulosti, ale především význam mladých lidí pro současnou demokratickou společnost.

Letošní ročník přinesl dosud nejvyšší počet nominací. Organizátoři jich obdrželi celkem 126, a to na 112 různých osobností. Nominovaní se věnují širokému spektru činností, od ochrany studentských a lidských práv přes pomoc znevýhodněným skupinám až po vzdělávání, vědu či podporu demokratických hodnot. Po loňské změně formátu dostali i letos prostor finalisté a finalistky jednotlivých kategorií, jejichž příběhy byly představeny během slavnostního večera. *„Z letošních nominací je vidět, kolik mladých lidí se vedle školy nebo práce věnuje dobrovolnictví, pomáhá svému okolí a pouští se do řešení problémů, které se jich osobně dotýkají. O většině z nich se přitom běžně nedozvídáme. I proto jsme loni rozšířili formát Cen Jana Opletala a dáváme větší prostor také finalistům a finalistkám. Nechceme představit jen tři vítěze, ale ukázat co nejvíce příběhů, které mohou inspirovat ostatní,"* říká **Bára Stárek, výkonná ředitelka spolku Díky, že můžem**.

DÍKY ŽE MŮŽEM Studentská komora Rady vysokých škol Ceny Jana Opletala

Letošní laureáti a laureátka se zasazují o práva a aktivní zapojení mladých lidí

Za výjimečný přínos během středoškolského studia získal Cenu Jana Opletala Ondřej Roztomilý ze Střední odborné školy Olomouc, který se dlouhodobě zasazuje o práva žáků a studentů. Už na základní škole se úspěšně obrátil na Českou školní inspekci, kvůli bránění vzniku žákovské samosprávy. Tato zkušenost ho přivedla k založení spolku *Re:FORM*, prostřednictvím kterého pomáhá studujícím bránit se proti neoprávněným postihům a porušování jejich práv. Jeho aktivity přitom přesahují jednotlivé školy. Vypracoval návrhy legislativních změn, které mají posílit postavení žákovských samospráv, a navázal spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy na přípravě akčního plánu 2027–2029 ke *Koncepci podpory mladých lidí*. Zasadil se také o změnu systému *ePetice* na Portálu občana, díky které mohou elektronické petice zakládat a podepisovat lidé již od 15 let. Svou činností ukazuje, že i středoškoláci a středoškolačky mohou aktivně ovlivňovat pravidla, která se jich bezprostředně týkají.

Za aktivní zapojení do akademické obce v rámci vysokoškolského studia byla oceněna Kateřina Kaprálová z Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Dlouhodobě se věnuje prosazování lidských práv, právnímu vzdělávání a pomoci zranitelným skupinám. Od roku 2020 vede *Středoškolský moot court*, simulaci řízení před Evropským soudem pro lidská práva, která každoročně přibližuje přibližně 170 studentům a studentkám z Česka a Slovenska otázky svobody projevu, práv menšin a ochrany lidské důstojnosti. Působila také v programu *Street Law*, *Studentské právní poradně* a dalších vzdělávacích projektech. Vedle toho dva roky koordinovala přibližně 400 dobrovolníků a dobrovolnic v *Krajském asistenčním centru pomoci Ukrajině* a během pandemie poskytovala bezplatné právní poradenství. Jako členka Akademického senátu Univerzity Palackého se zasazovala o transparentnost, etické principy a možnost studentů aktivně se podílet na fungování univerzity.

Cenu za občanskou angažovanost mladých osobností do 30 let získal Petr Banda, který se dlouhodobě věnuje zapojování mladých Romů a Romek do veřejného života, lidským právům a romské historii. V roce 2022 založil iniciativu *Buď slyšet*, která prostřednictvím workshopů, vzdělávacích aktivit a rozhovorů s politiky motivuje mladé lidi k občanské a politické participaci. Projekt postupně přerostl v širší platformu podporující romskou mládež. Petr působil také v *Poradní radě pro mládež Rady Evropy*, kde se podílel na rozhodování o mládežnických programech a grantové podpoře, a zapojil se do výzkumu Stanfordovy univerzity zaměřeného na diskriminaci Romů a Romek na trhu práce. Od dubna 2026 je mládežnickým delegátem České republiky při OSN. Svými aktivitami propojuje místní komunitní práci s prosazováním práv a zastoupení mladých lidí na mezinárodní úrovni.

„Studentská angažovanost mimo jiné znamená možnost podílet se na rozhodování, upozorňovat na nespravedlnost a nést odpovědnost za prostředí, ve kterém studujeme a žijeme. Letošní laureáti a laureátka ukazují, že mladí lidé dokážou být rovnocennými partnery veřejných institucí a prosazovat změny i na celostátní úrovni. Právě tento přístup chceme jako Studentská komora Rady vysokých škol dlouhodobě podporovat,“ uvádí **Tereza Marková, předsedkyně Studentské komory Rady vysokých škol**.

Mezi finalisty se představilo dalších osm inspirativních osobností

Do finále letošních Cen Jana Opletala se dostalo celkem jedenáct mladých osobností. Zatímco ve středoškolské a vysokoškolské kategorii byli vybráni vždy tři finalisté nebo finalistky, v kategorii občanské angažovanosti osobností do 30 let jich kvůli shodnému bodovému hodnocení postoupilo pět.

V kategorii za výjimečný přínos během středoškolského studia se vedle Ondřeje Roztomilého představily také Anita Janů a Ludmila Kozlová. Anita Janů založila projekt *Ecinere*, dříve *ZPopela*, který pomáhá mladým lidem vyrovnávat se s nečekanou ztrátou blízkého člověka a poskytuje jim praktické informace i bezpečný prostor pro sdílení zkušeností. Ludmila Kozlová zase iniciovala studentský otevřený dopis proti popírání vědy na Ministerstvu životního prostředí, pod který získala 7 500 podpisů. Následně o jmenování ministra životního prostředí jednala s premiérem Andrejem Babišem. Dlouhodobě se věnuje environmentálnímu vzdělávání a občanské angažovanosti mladých lidí.

Mezi vysokoškolskými finalisty a finalistkami se vedle Kateřiny Kaprálové umístili také Jakub Čech a Andrej Farkaš z Univerzity Karlovy. Jakub Čech, doktorand Právnické fakulty UK, se věnuje ochraně studentských práv, transparentnosti fungování univerzit a otázkám veřejné správy. Již od mládí se angažuje v občanském životě a upozorňuje na problémy veřejných institucí také prostřednictvím novinářské a odborné publikační činnosti. Andrej Farkaš, student Matematicko-fyzikální fakulty UK, působil jako místopředseda *Akademického senátu Univerzity Karlovy* a prosazoval transparentní hospodaření i silnější zastoupení studujících v akademické samosprávě. Po tragické střelbě na Filozofické fakultě UK v roce 2023 se jako tajemník *Nadačního fondu UK* významně podílel na organizaci pomoci zraněným a pozůstalým.

V kategorii občanské angažovanosti osobností do 30 let se kromě Petra Bandy do finále probojovali Anna Abramchuk, Marek Havrlík, Marek Mach a Markéta Gajdošová. Anna Abramchuk, mladá ukrajinská aktivistka, se po příchodu do Česka zapojila do pomoci uprchlíkům a dnes prostřednictvím *Asociace MOST UA-CZ* propojuje českou a ukrajinskou mládež. Marek Havrlík jako manažer projektu *Darujeme kroužky dětem* pomáhá rodinám ze sociálně znevýhodněného prostředí zajistit svým potomkům volnočasové aktivity, které by si jinak nemohly dovolit, a pomocí *Ligy lesní moudrosti* podporuje komunitní život a občanskou odpovědnost. Slovenský aktivista Marek Mach stojí za projektem *Mladí proti fašizmu*, který skrz sociální sítě a vzdělávací aktivity upozorňuje na nebezpečí extremismu a podporuje demokratické hodnoty. Markéta Gajdošová se zase věnuje osvětě v oblasti výživy a nutriční terapie, zpřístupňuje odborné poznatky veřejnosti a pomáhá měnit přístup k poruchám příjmu potravy a vztahu k vlastnímu tělu.

„Ve vzdělávání se často bavíme o tom, jak mladé lidi motivovat k většímu zapojení do dění kolem nich. Příběhy finalistů a finalistek, a vlastně všech nominovaných, nám ukazují, že důležitou roli mohou sehrát právě jejich vrstevníci a vrstevnice. Když studenti a studenty vidí, co dokázal někdo v podobném věku, dokážou si snáz představit, že se mohou sami do něčeho pustit. Ať už na škole, ve své komunitě nebo třeba založením vlastního projektu,“ říká **Nikola Micajová, manažerka vzdělávání spolku Díky, že můžem**.

Více informací: www.cenyjanaopletala.cz

Ceny Jana Opletala pořádají od roku 2023 společně Studentská komora Rady vysokých škol (SK RVŠ) a spolek Díky, že můžem. SK RVŠ je uděluje už od roku 2004, kdy se jejími prvními laureáty stali vůdci studentských protestů na Fakultě architektury VUT z přelomu let 1989 a 1990. Ceny se udílí studentům a studentkám i čerstvým absolventům a absolventkám středních a vysokých škol a osobnostem občansky angažovaným. Za jejich aktivity v rámci studia, za studentskou i občanskou angažovanost, dobrovolnictví a další veřejně prospěšné aktivity.

Studentská komora Rady vysokých škol (SK RVŠ) je zákonem stanovená národní reprezentace studentek a studentů vysokých škol. Hájí práva a postavení studujících, prosazuje jejich zájmy na národní a mezinárodní úrovni. Usiluje o spolupráci mezi studujícími a vyučujícími, dialog s vládou České republiky a orgány veřejné správy a o rozvoj akademické samosprávy. Umožňuje propojení studujících napříč Českou republikou, sdílení dobré praxe a podporu členkám a členům v rámci jejich snahy rozvíjet prostředí své vysoké školy. Je součástí Rady vysokých škol, která spolu s Českou konferencí rektorů oficiálně reprezentuje vysoké školy v naší zemi.

Díky, že můžem *je nevládní, nadstranická a politicky nezávislá organizace mladých lidí, kterým není lhostejný svět kolem nás. Chceme společnost spojovat, vzdělávat a podněcovat v ní chuť aktivně utvářet společnou budoucnost. Z oslav sametové revoluce jsme vyrostli v organizaci s celoročními projekty napříč Českem. Korzo Národní je místem oslav svobody, setkávání a dialogu. Stejné hodnoty přinášíme do škol, regionů i veřejného prostoru. Protože 17. listopad není jen připomínkou minulosti, ale především výzvou do budoucnosti.*

Díky, že můžem! A díky, že nás v tom podporujete.

DŮLEŽITÉ ODKAZY:
Web: https://cenyjanaopletala.cz
Facebook: https://www.facebook.com/cenyjanaopletala
Instagram: https://www.instagram.com/cenyjanaopletala

KONTAKT PRO MÉDIA:
Julie Podlaha Zákostelecká | julie.zakostelecka@piaristi.cz | +420 777 732 219
Pavla Umlaufová | pavla.umlaufova@piaristi.cz | +420 723 901 326